

Erhvervsministeren og anmodet ham om at udstede dette Provisorium, og derfor sker der maaske ingenting i denne Anledning; det gaar jeg ud fra, og det er i og for sig forstaaeligt nok, thi dette Provisorium er jo udstedt for at hindre, at der skulde ske en stor økonomisk Katastrofe og mange Mennesker lide uforskyldte Tab, og i et saadant Tilfælde anser jeg et Provisorium for fuldt ud forsvarligt, men af samme Grund vil jeg rigtignok ogsaa mene, at det saakaldte ufødte Provisorium kunde have været lige saa vel begrundet som dette, thi Formaålet vilde efter min Formening have været det selv samme. Naar man imidlertid nu fra Venstres Side har rettet en Forespørgsel til Regeringen om dette ufødte Provisorium — en Forespørgsel, hvorpaa jeg ikke finder det ærede Medlem Hr. Rytters Navn —, er det maaske af den Grund, at naar det er det ærede Medlem Hr. Rytter, der anmoder Regeringen om et Provisorium, saa er det udmærket, at et saadant bliver udstedt, men naar der ikke kommer en Anmodning fra den Side, skal det forkastes.

For øvrigt er der ikke Anledning til at sige meget om dette Lovforslag; det er i Overensstemmelse med den Lov, der gælder for Revisionsbankens Likvidation, og som er tiltraadt af alle Partiér, og jeg kan derfor fatte mig i stor Korthed vedrørende selve Lovforslaget og anbefale det til Vedtagelse; men forinden jeg slutter, vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger om selve Andelsbankens Standsning.

Det var sikkert for mange, mange Mennesker her i Landet en smertelig Overraskelse, da Telegrafien meddelte, at denne Bank skulde lukkes. Det var ganske vist ikke saa stor en Bank som Landmandsbanken eller Diskonto- og Revisionsbanken, den laa ikke inde med saa store Værdier som disse Banker, men paa den anden Side var denne Bank bygget op paa en bestemt Idé og repræsenterede en Idé, som samler Hundredetusinder af Mennesker her i Landet, og for disse Mennesker, der i Banken ikke blot saa en Bank, men ogsaa Virkeliggørelsen af en Idé, maatte det naturligvis virke baade smerteligt og ubehageligt, at den blev tvunget til at lukke. Jeg mener ikke, der kan kastes noget Ansvar derfor paa Regeringen eller nogen anden udenforstaaende; Ansvaret for Bankens Standsning falder ene og alene paa dens egen Ledelse, og det kan heller ikke nægtes, at selv om Banken i sin forholdsvis korte Levetid har udrettet adskilligt, som jeg er villig til at anerkende, er der begaaet

en lang Række af store og grove Fejl og Forsyndelser, som man kun kan misbillige, saa meget mere som de nu gaar ud over mange uskyldige Mennesker, der taber deres Penge.

Andelsbanken startedes med det Formaal paa en Maade at trodse den private Bankverden og den private Kapital; de, som fra første Færd startede den, havde til Formaal at skabe en kooperativ Bank, som skulde støtte Andelsforetagender af forskellig Art her i Landet og Foretagender, som havde Vanskelighed ved at finde Støtte hos de private Banker. En Bank, startet paa dette Grundlag, kunde hos det Parti og den Samfundsklasse, jeg repræsenterer, kun modtages med Sympati, og der kan ikke være noget Parti, der mere end det Parti, jeg tilhører, beklager den Skæbne, som har ramt Andelsbanken. Der er saa meget større Grund til at bebrejde Ledelsen dens Handlemaade, som neppe nogen anden Bank har mødt en saadan Offervillie, en saadan Tillid og en saadan Tilslutning som denne Bank. Jeg skal ikke trætte ærede Medlemmer med nogen lang Tale, men jeg vil dog gerne fremhæve et Par Tal, der viser, hvorledes Andelsbanken har haft Tilslutning i Befolkningen. Ser man paa Tidsrummet fra 1915, da Banken etableredes, til 1924, vil man finde, at i 1915 havde de Folk, der gjorde Indlaan i Banken, kun indlaant $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. paa Bankbog og Bankbogsvilkaar, og dette var vokset i 1924 til $22\frac{1}{2}$ Mill. Kr., altsaa 40 Gange saa meget, og Indlaan paa bestemt Tid eller Opsigelse var vokset fra $3\frac{1}{4}$ Mill. Kr. til 90 Mill. Kr., altsaa det 30-dobbelte. Der var altsaa af Befolkningen vist denne Bank en Tillid, som man sikkert ikke noget andet Sted finder Mage til, i Retning af at betro den sine sammenspærede Penge. Men paa samme Tid voksede andre Konti i Banken paa en faretruende Maade, og særlig Udlaan mod Pant og Kautions samt Panteobligationer og Kassekredit. Udlaan mod Pant og Kautions samt Panteobligationer steg fra 2 Millioner til 38 Millioner, medens Kassekreditten voksede fra $2\frac{1}{2}$ Million til 68 Millioner, altsaa blev 30-doblet. Men medens Banken modtog disse store Indskud, steg dens Andelskapital jo langt fra i Forhold til de Penge, der blev betroet Banken. I 1915 arbejdede Banken med en Andelskapital paa $1\frac{1}{2}$ Million, i 1924 var Andelskapitalen $15\frac{3}{4}$ Million, var altsaa kun 10-doblet, og den Reservefond, som man havde opsparet i 1921, 3 Mill. Kr., var fuldstændig forsvundet. I Virkeligheden havde Banken altsaa i lang, lang Tid langt fra opfyldt de bankmæssige Forplig-